

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

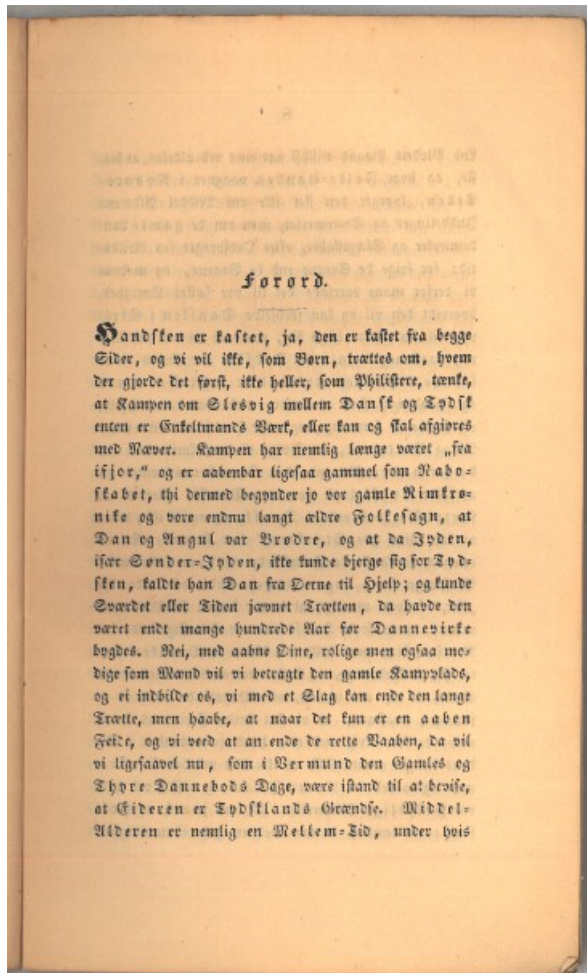
Titel: Udrag fra Nyaars-Ønske i Danske Samfund

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 7. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1843_740-txt-shoot-idm394/facsimile.pdf (tilgået 05. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

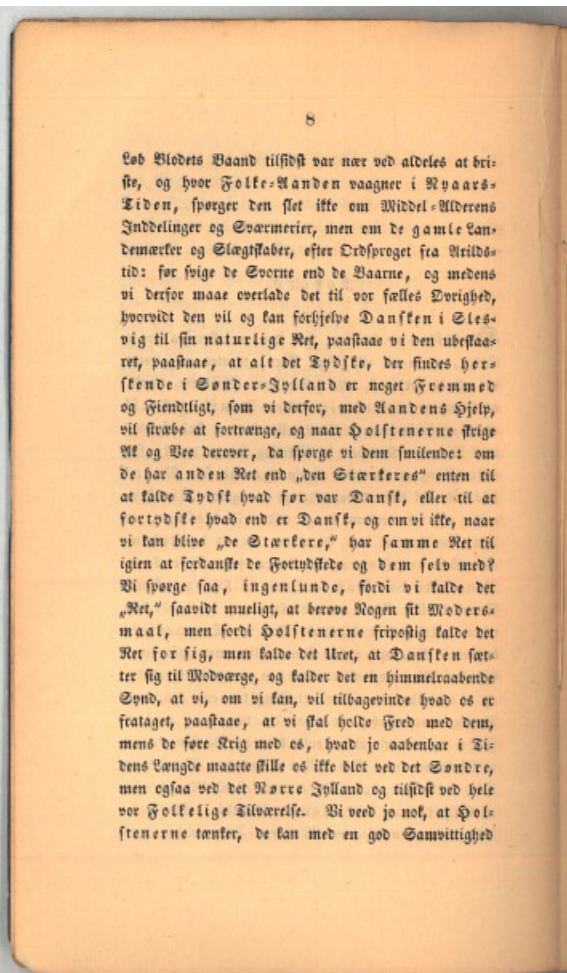
Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Forord.

Dandsken er kastet, ja, den er kastet fra begge Sider, og vi vil ikke, som Børn, trætted om, hvem der gjorde det først, ikke heller, som Philosophere, tænke, at Kampen om Slesvig mellem Dansk og Tydsk enten er Enkeltmants Kæmpe, eller kan og skal afgjøres med Sværdet. Kampen har nemlig længe været „fra isfor,“ og er aabenbar ligesaa gammel som Rabskabet, thi dermed begynder jo vor gamle Rimronike og bore endnu langt ældre Folkesagn, at Dan og Angul var Brødre, og at da Tyden, især Sønder-Tyden, ikke kunde bjerge sig for Tydskten, kaldte han Dan fra Berne til Hjælp; og kunde Sværdet eller Eiden jævnet Trættens, da havde den været endt mange hundrede Aar før Danneviere begydes. Nei, med aabne Øine, rolige men ogsaa modige som Rødd vil vi betragte den gamle Kampplads, og ei indbilde os, vi med et Slag kan ende den lange Trætte, men haabe, at naar det kun er en aaben Fælte, og vi veed at an ende de rette Vaaben, da vil vi ligesaa vel nu, som i Vermund den Gamles og Lydres Dannebod's Dage, være istand til at troise, at Eideren er Tydsklands Grændse. Middel-Alderen er nemlig en Mellem-Tid, under hvis

Os Blodets Baaud tilfaldt var nær ved aldeles at bryde, og hvor Folkel-Aanden vaagner i Nyaaers-Tiden, spørger den sig ikke om Middel-Alderen's Inddelinger og Sværmerier, men om de gamle Landemærker og Slægtskaber, efter Ordspøget fra Arilds-tid: for svige de Søerne end de Baarne, og medens vi derfor maae overlade det til vor fælles Dørlighed, hvorefter den vil og kan forhjælye Dandsken i Slesvig til sin naturlige Ret, paastaar vi den udflyaa-ret, paastaar, at alt det Tydskte, der findes herskende i Sønder-Jylland er noget Fremmed og Fiendtligt, som vi derfor, med Aandens Hjælp, vil stræbe at fortvænge, og naar Polstenerne strige Al og Bøe derefter, da spørge vi dem smilende: om de har anden Ret end „den Stærkeres“ enten til at kalde Tydskt hvad før var Dansk, eller til at fortvænge hvad end er Dansk, og om vi ikke, naar vi kan blive „de Stærkere,“ har samme Ret til igjen at svedaaft de Fortvængede og dem selv med? Vi spørge saa, ingen lunde, fordi vi kalde det „Ret,“ saavidt muligt, at berøve Nogen sit Moders-maal, men fordi Polstenerne frispog kalde det Ret for sig, men kalde det Uret, at Dandsken sætter sig til Modværg, og kalder det en himmelraabende Synd, at vi, om vi kan, vil tilbagevinde hvad os er frataget, paastaar, at vi skal helde Fred med dem, mens de føre Krig med os, hvad jo aabenbar i Tidens Længde maatte stille os ikke blot ved det Sønder, men ogsaa ved det Nørre Jylland og tilfaldt ved hele vor Folkelige Tilværelse. Vi veed jo nok, at Polstenerne tænker, de kan med en god Samvittighed

stræbe aandelig at tilintetgjøre Danmark, fordi Dansk i deres Mund og Øren lyder ligesaa plat som deres eget Tødt, og er i deres Tanker kun et Almue-Sprog, der hører dær til at tale eller skrive om høie Materier, saa det var til vert eget Glæde, om vi blev forlorens Høi-Tødskere, ligesom de; men det er nu engang ikke vor Anskuelse, og vi anser det Slesvigste Element i den Danske Folkeighed og i det fælles Modersmaal for aldeles uundværligt til den Forklaring, vi og vert Sprog gaae imøde, og kan umulig opgive, fordi den misbager Holstenerne og maa afte alle Tødskere. Det er nemlig engang saa i denne Verden, at Gud er sig selv nærmest, saa, naar et Folk bliver sig selv bevidst, maa det, om galt skal være, heller holde dagligt Slagsmaal med sine Naboer, end opgive sine og sit Sprogs Grændser fra Arids-Tid, da de er Aetingsisen, om ikke altid for Dets Liv, saa dog altid for Dets Sundhed og Livs-Lykke, og finde nu de Plattede Holstenerne, at selv de er Høi-Tødskere og Høi-Tødskerne dem uundværlige til fælles Udvikling og Forklaring, da maae vi sagtens finde det ældgamle og frugtbare Fællesskab mellem Englerne og os paa begge Sider uundværligt, og, saalange vi kan røre os, kæmpe for det.

Men hvor dan skal vi kæmpe for det, saa vi kan vinde Eier, ser, det er nu det store Spørgsmaal, da Holstenerne og deres Slesvigste Profetere dog endelig har faaet os overbevist om, at der maa kæmpes, naar vi ikke idag vil have Danstien gjort fredløs i Slesvig, imorgen i Jylland, overmorgen i Jægen og saa feet videre til

